

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦІВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ
УКРАЇНИ

Факультет техногенно-екологічної безпеки

Кафедра охорони праці та техногенно-екологічної безпеки

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ З БЕЗПЕКИ І ГІГІЄНИ ПРАЦІ

назва навчальної дисципліни
заочна (дистанційна)

професійна (обов'язкова)

обов'язкова загальна або обов'язкова професійна або вибіркова

за освітньо-професійною програмою «Охорона праці»

назва освітньої програми

підготовки магістра

найменування освітнього ступеня

у галузі знань 26 «Цивільна безпека»

код та найменування галузі знань

за спеціальністю 263 «Цивільна безпека»

код та найменування спеціальності

мова навчання українська

Рекомендовано кафедрою охорони праці
та техногенно-екологічної безпеки на
2023-2024 навчальний рік. Протокол від
«28» серпня 2023 року № 2

Силабус розроблений відповідно до робочої програми навчальної
дисципліни «Міжнародні стандарти з безпеки і гігієни праці»
(назва навчальної дисципліни)

2023 рік

Загальна інформація про дисципліну

Анотація дисципліни

Після підписання у 2014 р. Угоди про асоціацію між Україною та ЄС наша країна взяла чіткий курс на побудову європейських підходів у всіх сферах діяльності, у тому числі й у питаннях ставлення до безпеки людської праці. Правові засади впровадження у національне трудове законодавство міжнародних і європейських стандартів та закладених в них принципів організації праці закріплені у ст. 9 Конституції України, де визначено, що чинні міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, є частиною національного законодавства України.

Створення цілком безпечних та здорових умов праці є одним з найважливіших завдань, що стоять перед державою. Саме тому виникла потреба у вивчені міжнародних та європейських стандартів у сфері охорони праці, оскільки їх основним завданням є оптимальне поєднання умов праці та засобів виробництва в трудовому процесі для створення максимальної ефективності функціонування виробничих структур та працівників на робочих місцях. А це є важливим напрямом діяльності магістра з цивільної безпеки – фахівця у сфері охорони праці, що обумовлює важливість і унікальність зазначеної дисципліни.

Міжнародні стандарти з безпеки і гігієни праці (далі міжнародні стандарти з БГП) – це дисципліна, яка вивчає стан, зміст і можливості та шляхи запровадження міжнародних та європейських стандартів безпеки та гігієни праці у систему управління охороною праці підприємства (установи, організації) з метою запобігання нещасних випадків і професійних захворювань у процесі праці. Предметом вивчення дисципліни є передумови появи, сутність, види, зміст та особливості застосування міжнародних та європейських стандартів для забезпечення безпеки людини в процесі праці.

Інформація про науково-педагогічного працівника

Загальна інформація	Малько Олександр Дмитрович, старший викладач кафедри охорони праці та техногенно-екологічної безпеки факультету техногенно-екологічної безпеки, кандидат військових наук, доцент.
Контактна інформація	м. Харків, вул. Чернишевська, 94, кабінет № 304. Телефон (робочий) – (057)707-34-46.
E-mail	malko_ad@ukr.net
Наукові інтереси	Імплементація міжнародних стандартів у сферу охорони праці. Прогнозування та оцінка техногенної безпеки.
Професійні здібності	Професійні знання, досягнення практичних результатів у сфері наукової діяльності, значний досвід викладацької роботи.
Наукова діяльність за світнім компонентом	Стаття: problems of adaptation of the legislation of Ukraine in the sphere of ensuring the human right to safe working conditions to international and European standard. Тези доповідей: міжнародні та європейські стандарти у

	сфері охорони праці; використання європейського досвіду для удосконалення управління охороною праці ремонтного підприємства; про впровадження ризикоорієнтованого підходу у систему управління охороною праці; впровадження ризикорієнтованого підходу у систему управління охороною праці на основі міжнародного стандарту ISO 45001:2018.
--	---

Час та місце проведення занять з дисципліни

Аудиторні заняття з навчальної дисципліни проводяться згідно затвердженого розкладу. Електронний варіант розкладу розміщується на сайті Університету (<http://rozklad.nuczu.edu.ua/timeTable/group>).

Консультації з навчальної дисципліни проводяться протягом семестру щочетверга з 15.00 до 16.00 у кабінеті № 304. У разі необхідності час додаткової консультації здобувача вищої освіти погоджується окремо

Мета вивчення дисципліни: формування системи теоретичних знань та прикладних вмінь і навичок щодо застосування міжнародних і європейських стандартів з безпеки і гігієни праці у практичній діяльності фахівця з охорони праці.

Для досягнення мети поставлені такі основні завдання:

- засвоєння основних положень міжнародних і європейських стандартів, що стосуються забезпечення безпеки підприємств;
- оволодіння навичками самостійного аналізу різних видів міжнародних і європейських стандартів, та оцінювання перспектив їх впровадження на підприємствах.

Дисципліна займає провідне місце в процесі підготовки фахівця з охорони праці і є однією із дисциплін, яка безпосередньо спрямована на підвищення ефективності функціонування виробничих структур та працівників на робочих місцях

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Форма здобуття освіти	
	очна (денна)	Заочна (дистанційна)
Статус дисципліни	обов'язкова професійна	
Рік підготовки	2	2
Семестр	3	3
Обсяг дисципліни:		
- в кредитах ЄКТС	3	3
кількість модулів	2	2
- загальна кількість годин	90	90
Розподіл часу за навчальним планом:		
- лекції (годин)	12	10

- практичні заняття (годин)	18	2
- самостійна робота (годин)	60	78
- індивідуальні завдання* (годин)	10	10
- підсумковий контроль	екзамен	екзамен

* Час виконання індивідуального завдання входить в бюджет часу самостійної роботи.

Передумовою для вивчення дисципліни є дисципліна діяльність міжнародної організації праці.

Результати навчання та компетентності з дисципліни

Відповідно до освітньої програми «Охорона праці», вивчення навчальної дисципліни повинно досягнення здобувачами вищої освіти таких результатів навчання:

Програмні результати навчання	ПРН
Розробляти, обґрунтовувати та реалізовувати ефективні заходи, спрямовані на регулювання та забезпечення цивільної безпеки	ПРН 05.
Визначати показники та характеристики продукції, процесів, послуг щодо їх відповідності вимогам стандартів під час розв'язання практичних задач з питань охорони праці.	ПРН 12.
Оцінювати відповідність правових, організаційних, технічних заходів по забезпеченню техногенної безпеки та безпеки праці вимогам законодавства під час професійної діяльності.	ПРН 13.
Розробляти програми щодо поліпшення умов праці та стану виробничого середовища, техніки безпеки і гігієни праці, охорони та відтворення довкілля; розробляти дії стосовно захисту найбільш уразливіших груп працюючих (жінок, молоді, людей похилого віку, працюючих емігрантів); взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші вікові, гендерні та (або) культурні відмінності.	ПРН20.
Застосовувати нові підходи до аналізу процесів і стану об'єктів, прогнозування можливих причин виникнення нещасних випадків, надзвичайних ситуацій техногенного характеру з метою оцінювання рівнів ризику та можливих наслідків (застосувати методи експертних оцінок професійних ризиків та теорії прийняття управлінських рішень), обґрунтувати пропозиції щодо зменшення рівня професійних ризиків.	ПРН21.
Аналізувати і застосовувати норми законодавства України з питань державного управління у сфері охорони праці, формулювати задання управління безпекою праці, реалізовувати державну політику та контроль в цій галузі	ПРН23
Запроваджувати міжнародні і європейські стандарти безпеки та гігієни праці у систему управління охороною праці підприємства (установи, організації), та на їх основі розробляти документи з охорони праці, з метою запобігання нещасних випадків і професійних захворювань у процесі праці.	ПРН24
Мати належний рівень ділової культури, розв'язання проблемних ситуацій та виробничих проблем з урахуванням інтересів та запитів усіх учасників виробничого процесу.	ПРН28.
Ефективно виконувати професійні обов'язки на основі врахування потреб і запитів усього колективу, адаптуватися до складного середовища, формувати активну громадянську позицію та належним чином соціалізуватися з урахуванням розвитку суспільних відносин	ПРН29.
На основі взаємної поваги та доброзичливості використовувати комунікативний ресурс у процесі міжособистісного спілкування, уміння оперативно та ефективно розв'язувати конфлікти в колективі, запобігати настанню кризових явищ.	ПРН30.
Забезпечувати включення індивіда до системи соціальних зв'язків та відносин, його активної взаємодії з оточенням, у результаті засвоюються зразки поведінки, соціальні норми і цінності, необхідні для успішної життєдіяльності у даному суспільстві	ПРН35.

Дисциплінарні результати навчання		
Застосовувати отримані знання та навички про переваги, сутність, види, зміст та особливості застосування міжнародних та європейських стандартів для забезпечення безпеки людини в процесі праці		ДРН1
Оперувати поняттійним (термінологічним) апаратом міжнародних та європейських стандартів		ДРН2
Вибирати найдоцільніші методи впровадження міжнародних та європейських стандартів для забезпечення безпеки підприємств;		ДРН3
Застосовувати отримані знання про переваги, сутність, види, зміст та особливості застосування міжнародних та європейських стандартів для забезпечення безпеки людини в процесі праці.		ДРН4

- формування у здобувачів вищої освіти наступних компетентностей:

Програмні компетентності (професійні)	ЗК,ПК
Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.	ЗК05.
Здатність у процесі міжособистісного та групового спілкування керуватися комплексом неспеціалізованих чи надпрофесійних навичок (м'які навички), які сприяють як належному виконанню професійних завдань, так і комунікації з іншими людьми на основі толерантності та взаємної поваги	ЗК08.
Здатність до належної соціалізації у процесі виконання професійних обов'язків та в повсякденному житті	ЗК11
Здатність організовувати та проводити моніторинг за визначеними об'єктами, явищами та процесами, аналізувати його результати та розроблювати науково-обґрунтовані рекомендації на підставі отриманих даних.	ПК07.
. Здатність розробляти політику й програми, що ґрунтуються на положеннях міжнародних та європейських стандартів, договорів, та в сукупності окремих положень спрямовані на захист та соціальне забезпечення працівників..	ПК10.
Здатність організовувати моніторинг стану охорони праці й аналізувати його результати, створювати короткострокові й довгострокові прогнози виробничого травматизму й професійної захворюваності, оцінювати професійні ризики на робочих місцях та у процесі трудової діяльності, обґрунтувати пропозиції щодо їх зменшення та впроваджувати ризик-менеджмент.	ПК.11.
Здатність реалізовувати державну політику на всіх рівнях працеохоронних відносин та техногенної безпеки з метою гармонізації нормативно-правового забезпечення та практичної діяльності.	ПК12.
Здатність обґрунтовано обирати та застосовувати положення міжнародних та європейських стандартів безпеки та гігієни праці для запровадження в систему управління охороною праці підприємства (установи, організації), запобігання нещасних випадків і професійних захворювань у процесі трудової діяльності	ПК13.
Очікувані компетентності з дисципліни	
Здатність обґрунтовано обирати та застосовувати міжнародні та європейські стандарти безпеки та гігієни праці, для запровадження в систему управління охороною праці підприємства (установи, організації), з метою запобігання нещасних випадків і професійних	К01.

захворювань у процесі праці.	
Здатність обґрунтовано обирати та застосовувати найдоцільніші методи впровадження міжнародних та європейських стандартів для забезпечення безпеки підприємств.	K02

Програма навчальної дисципліни

Теми навчальної дисципліни:

МОДУЛЬ 1.

Тема 1.1 Організаційно-правові засади впровадження у національне трудове законодавство міжнародних і європейських стандартів з безпеки та гігієни праці.

Мета та завдання навчальної дисципліни. Актуальність і необхідність впровадження у національне трудове законодавство міжнародних і європейських стандартів з безпеки праці. Правові засади впровадження у національне трудове законодавство міжнародних і європейських стандартів. Види міжнародних і європейських стандартів з безпеки праці. Основні поняття з безпеки і гігієни праці у світлі відповідних міжнародних та європейських стандартів.

Тема 1.2 Міжнародні та європейські стандарти з безпеки праці та гігієни праці

Міжнародні організації, які приймають нормативно-правові акти у сфері БГП: Міжнародна Організація Праці; Міжнародна агенція з атомної енергії; Всесвітня організація охорони здоров'я; Організація економічного співробітництва та розвитку; Міжнародна організація цивільної авіації. Особливості сучасного міжнародного правового регулювання охорони праці. Міжнародна нормативно-правова база з питань БГП.

Основні напрямки політики Європейського Союзу у сфері праці. Нормативно-правова база Європейського Союзу з питань БГП. Рамкова директива Європейської Ради 89/391/ЕЕС та її основні положення. Директиви, які забезпечують адаптацію принципів рамкової директиви до конкретних завдань.

МОДУЛЬ 2.

Тема 2.1 Управління охороною праці та ризиком за міжнародними стандартами

Сучасні підходи до управління охороною праці. Системи управління безпекою та гігієною праці OHSAS 18001. Системи менеджменту охорони здоров'я і безпеки праці на основі міжнародного стандарту ISO 45001:2018. Порядок, завдання і результати організацій за ISO 45001:2018.

Інтегровані системи менеджменту. Варіанти і моделі формування інтегрованих систем менеджменту. Використання міжнародних стандартів «Системи менеджменту охорони здоров'я і безпеки праці ISO 45001:2018», «Системи ризик-менеджменту ISO 31000», «Соціальна відповідальність SA 8000» та ін. в рамках інтегрованої системи менеджменту.

Тема 2.2 Впровадження у національне трудове законодавство міжнародних і європейських стандартів з безпеки та гігієни праці

Стан і шляхи зближення законодавства України з нормами міжнародного та європейського права в галузі охорони праці, Завдання адаптації охорони праці України до міжнародних та європейських стандартів, які визначені Національним профілем з безпеки та гігієни праці. Основні напрями та завдання побудови системи організації безпеки та гігієни праці в Україні на основі ризик-орієнтованого підходу.

Модульний контроль 1.

Екзамен

Розподіл дисципліни у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять:

Назви модулів і тем	Заочна (дистанційна) форма					
	усього	Кількість годин				
		лекції	практичні (семінарські) заняття	Лабораторна робота	самостійна робота	
3- й семестр						
Модуль 1						
Тема 1.1.	12	2			10	
Тема 1.2	28	4			24	
Разом за модулем 1	40	6			34	
Модуль 2						
Тема 2.1	24	2			22	
Тема 2.2	12	2	2		8	
Контрольна робота	10				10	
Разом за модулем 2	38	4			24	
Екзамен	12				12	
Разом	90	10	2	18	78	

* Модульна контрольна робота виконується в процесі семінарських і практичних занять

**Час виконання індивідуального завдання входить до бюджету часу самостійної роботи

Теми практичних занять

№з/п	Назва теми	Кількість годин

Орієнтовна тематика індивідуальних (науково-дослідних) завдань (аналітичний огляд, аналіз нормативно-правових актів, діяльності міжнародних організацій, підготовка результатів власних досліджень до виступу на конференції, участь в олімпіадах тощо).

1. Аналітичний огляд нормативно-правового забезпечення у національне трудове законодавство міжнародних і європейських стандартів з безпеки та гігієни праці.
2. Аналіз вітчизняного і міжнародного (європейського) понятійного апарату з безпеки та гігієни праці.
3. Аналітичний огляд міжнародних організацій, які приймають нормативно-правові акти у сфері БГП.
4. Стан і проблеми сучасного міжнародного нормативно-правового регулювання охорони праці.
5. Аналітичний огляд діяльності Європейського союзу і Ради Європи у сфері забезпечення належних і сприятливих умов праці.
6. Стан і проблеми сучасного Європейського нормативно-правового регулювання охорони праці.
7. Аналітичний огляд стандарту ISO 45001: 2018
8. Стан і проблеми впровадження в Україні інтегрованих систем менеджменту
9. Аналіз поточної ситуації з БГП в Україні, та визначення пріоритетних напрямків приведення чинної правової бази БГП у відповідність до міжнародних і європейських трудових норм.
10. Ретроспективний опис процесу сертифікації підприємства за стандартом ISO 45001: 2018

Форми та методи навчання і викладання

Вивчення навчальної дисципліни реалізується **в таких формах**: навчальні заняття за видами, виконання індивідуальних завдань (якщо є), консультації, контрольні заходи, самостійна робота.

В навчальній дисципліні використовуються такі методи навчання і викладання (на свій вибір варіанти):

- методи навчання за джерелами набуття знань: словесні методи навчання (лекція, пояснення, бесіда);наочні методи навчання (ілюстрація, демонстрація, спостереження); практичні методи навчання (практична робота);
- методи навчання за характером логіки пізнання: аналітичний; синтетичний; індуктивний; дедуктивний;;
- методи навчання за рівнем самостійної розумової діяльності тих, хто навчається: проблемний виклад; частково-пошуковий; дослідницький;

- інноваційні методи навчання: робота з навчально-методичною літературою та відео метод; навчання з використанням технічних ресурсів; інтерактивні методи; методи організації навчального процесу, що формують соціальні навички;
- науково-дослідна робота;
- самостійна робота.

Оцінювання освітніх досягнень здобувачів вищої освіти

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є екзамен, стандартизовані тести у форматі ОПЕН-тест2; реферати, есе; презентації результатів виконаних завдань та досліджень; студентські презентації та виступи на наукових заходах; інші види індивідуальних та групових завдань.

Критерії оцінювання

Оцінювання рівня навчальних досягнень здобувачів з навчальної дисципліни здійснюється за 100-балльною шкалою.

Форми поточного та підсумкового контролю

Поточний контроль проводиться у формі відповіді на заняттях, фронтального та індивідуального опитування, проведення тестового контролю. Поточний контроль може проводитися наступними способами:

- усне опитування – застосовується під час проведення усіх видів навчальних занять з метою визначення рівня засвоєння здобувачами вищої освіти навчального матеріалу попередніх занять;
- письмовий експрес-контроль (летючка) – проводиться з метою перевірки рівня знань здобувачів вищої освіти за попереднє (декілька попередніх) занять, або після завершення вивчення матеріалу теми;
- тестовий контроль – може проводитися після завершення вивчення матеріалу модуля дисципліни, або окремої теми;
- комбінована форма контролю – поєднання під час проведення навчальних занять усного опитування та експрес-контролю, або експрес-контролю з тестовим контролем з метою максимального охоплення кількості залучених до контролю здобувачів вищої освіти і більш якісної перевірки рівня засвоєння ними знань.

Підсумковий контроль проводиться у формі екзамену. Екзамен проводиться, відповідно до методичних вказівок до екзамену, за білетами або в системі OPEN-Test2. Час проведення екзамену визначається, за окремим розкладом, під час сесії. На екзамен виноситься теоретичний (лекційний) та практичний матеріал. Дозволяється після надання письмової відповіді проводити співбесіду зі здобувачем вищої освіти для уточнення оцінки як з ініціативи викладача, так і з ініціативи здобувача.

Оцінка за підсумковий контроль виставляється за результатами накопичення балів за поточний контроль, виконання контролальної роботи і відповіді на екзамені.

Результати підсумкового контролю доводяться до відома здобувачів вищої освіти викладачем.

Види навчальних занять	Кількість навчальних занять	Максимальний бал за вид навчального заняття	Сумарна максимальна кількість балів за видами навчальних занять
I. Поточний контроль			
Модуль 1	лекції	3	5
	Разом за модуль 1		15
Модуль 2	лекції	2	5
	практичні заняття	1	10
	Разом за модуль 2		20
Разом за поточний контроль			35
II. Індивідуальні завдання (науково-дослідні)			25
III. Екзамен			40
Разом за всі види навчальних занять та контрольні заходи			100
IV. Участь у наукових конференціях, олімпіадах, виконання досліджень, підготовку наукових публікацій тощо*			20

* Бали за участь у наукових конференціях, олімпіадах, виконання досліджень, підготовку наукових публікацій тощо додаються до балів за всі види навчальних занять та контрольні заходи з таким розрахунком, щоб сумарна кількість балів не перевищувала 100.

Поточний контроль

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів вищої освіти на лекції (оцінюється від 0 до 5 балів):

- 5 балів – здобувач був присутній на лекції і він в повному обсязі самостійно і творчо опрацював питання лекції і володіє її змістом;

- 3 бали - здобувач не був присутній на лекції, але він в повному обсязі самостійно і творчо опрацював питання лекції і володіє її змістом;

- 0 балів - здобувач не був присутній на лекції і не володіє її змістом.

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів вищої освіти на практичному (оцінюється від 0 до 10 балів):

- 10 балів – здобувач вільно володіє навчальним матеріалом, орієнтується в конкретній темі та аргументовано висловлює свої думки, наводить приклади;

- 7 балів – здобувач володіє навчальним матеріалом та може окреслити деякі аспекти визначеної теми;

- 5 балів – здобувач невпевнено володіє навчальним матеріалом та неповно може окреслити деякі аспекти визначеної теми;

- 3 бали – здобувач поверхово володіє навчальним матеріалом і не може окреслити основні аспекти визначеної теми;

- 0 балів – здобувач не знає відповіді на поставлені питання або поверхово розкриває лише окремі положення, допускаючи при цьому суттєвих помилок.

Індивідуальні завдання.

Критерії оцінювання індивідуальних завдань (рефератів) здобувачів (оцінюється від 0 до 25 балів):

- 25 балів – індивідуальне завдання здобувачем виконане в повному обсязі, на основі проведених досліджень та повністю виконані вимоги до його оформлення;

- 20 балів - індивідуальне завдання здобувачем виконане в повному обсязі, на основі проведених досліджень, але допущені незначні помилки;

- 15 балів – індивідуальне завдання здобувачем виконане майже на 80% від загального обсягу, на основі проведених досліджень та допущені помилки;

10 балів – обсяг індивідуального завдання, яке виконане здобувачем становить 70% від загального обсягу та допущені помилки;

- 5 балів – здобувач виконав індивідуальне завдання лише на 40% від загального обсягу та допущені суттєві помилки

- 0 балів – індивідуальне завдання здобувачем не виконане.

Підсумковий контроль

Критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти на екзамені (оцінюється від 0 до 30 балів):

- 30 балів - здобувачеві, який повністю оволодів програмою навчальної дисципліни на творчому рівні, може дати відповіді на всі питання екзаменаційного білету (тестового контролю в системі OPEN-Test 2), опанував рекомендовану літературу. При цьому оцінку – 24 бали можуть отримати тільки здобувачі вищої освіти, які, крім відмінних знань за програмою дисципліни, виявили активність в науково-дослідній роботі за тематикою дисципліни, стали призерами студентських олімпіад, виступали на конференціях тощо;

25 балів – здобувачеві, який оволодів програмою навчальної дисципліни на творчому рівні, проте у відповідях на питання екзаменаційного білету (тестового контролю в системі OPEN-Test 2) допустив несуттєві неточності;

20 балів – здобувачеві, який в основному оволодів програмою навчальної дисципліни на продуктивному рівні, але у відповідях допустив помилки;

15 балів – здобувачеві, який показав задовільні результати оволодіння навчальною програмою дисципліни на репродуктивному рівні й при відповідях допустив помилки;

10 балів – здобувачеві вищої освіти, який показав мінімально достатній рівень знань з дисципліни, необхідний для продовження навчання, в основному вивчив основні терміни дисципліни, але у відповідях допустив помилки;

5 балів - здобувачеві вищої освіти, який, практично, не показав мінімально достатній рівень знань з дисципліни, необхідний для продовження навчання, погано знає основні терміни дисципліни;

0 балів - здобувачеві вищої освіти, який не показав мінімально достатній рівень знань з дисципліни, необхідний для продовження навчання, не знає основні терміни дисципліни.

Підсумковий контроль

Критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти на екзамені (оцінюється від 0 до 30 балів):

– 30 балів - здобувачеві, який повністю оволодів програмою навчальної дисципліни на творчому рівні, може дати відповіді на всі питання екзаменаційного білету (тестового контролю в системі OPEN-Test 2), опанував рекомендовану літературу. При цьому оцінку – 24 бали можуть отримати тільки здобувачі вищої освіти, які, крім відмінних знань за програмою дисципліни, виявили активність в науково-дослідній роботі за тематикою дисципліни, стали призерами студентських олімпіад, виступали на конференціях тощо;

25 балів – здобувачеві, який оволодів програмою навчальної дисципліни на творчому рівні, проте у відповідях на питання екзаменаційного білету (тестового контролю в системі OPEN-Test 2) допустив несуттєві неточності;

20 балів – здобувачеві, який в основному оволодів програмою навчальної дисципліни на продуктивному рівні, але у відповідях допустив помилки;

15 балів – здобувачеві, який показав задовільні результати оволодіння навчальною програмою дисципліни на продуктивному рівні й при відповідях допустив помилки;

10 балів – здобувачеві вищої освіти, який показав мінімально достатній рівень знань з дисципліни, необхідний для продовження навчання, в основному вивчив основні терміни дисципліни, але у відповідях допустив помилки;

5 балів - здобувачеві вищої освіти, який, практично, не показав мінімально достатній рівень знань з дисципліни, необхідний для продовження навчання, погано знає основні терміни дисципліни;

0 балів - здобувачеві вищої освіти, який не показав мінімально достатній рівень знань з дисципліни, необхідний для продовження навчання, не знає основні терміни дисципліни.

Політика викладання навчальної дисципліни

Під час навчальних занять здобувачі вищої освіти повинні дотримуватись певних дисциплінарних правил:

- не можна шуміти, відволікатися самому і відволікати інших здобувачів від занять розмовами, іграми й іншими справами, що не стосуються заняття;

- якщо здобувачу вищої освіти необхідно вийти з аудиторії, то він повинен попросити дозволу у викладача, піднявши руку;

- здобувач вищої освіти має право ставити питання викладачу, якщо не зрозумів матеріал під час пояснення;

- здобувач вищої освіти має право в коректній формі обстоювати свій погляд і свої переконання при обговоренні різних спірних і неоднозначних питань;

- тактовною поведінкою створювати сприятливу дієву атмосферу:

- бути уважним, стриманим, зрівноваженим. При бажанні відповісти на поставлене питання слід підняти руку та дочекатися дозволу викладача. Не перебивати викладача, відповідь здобувача вищої освіти, не заважати підказками;

- забороняється користуватися мобільним зв'язком.

Здобувачі вищої освіти, які мають незадовільні оцінки за заняття або пропуски занять (не більше 2-х занять) відповідають на додаткові питання по пропущеним або незадовільно оціненим заняттям. Незадовільно оцінені і пропущені заняття (більше 2-х занять) відпрацьовуються здобувачами вищої освіти в часи консультацій викладача. Після ліквідації заборгованостей, які маються, здобувачі мають право на повторне складання екзамену. Повторне складання екзамену з дисципліни допускається не більше двох разів. Після цього кафедральна комісія дає оцінку можливості та доцільності продовження навчання здобувача вищої освіти.

Дотримання академічної добросесності здобувачами вищої освіти під час виконання самостійної або індивідуальної роботи передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань;

- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Порушенням академічної добросесності з боку здобувачів вищої освіти є:

– списування – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації (шпаргалки, мікронавушники, пристрій мобільного зв'язку, планшети тощо), крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Література

Освітньо-професійна програма «Охорона праці», рівень вищої освіти – другий, ступінь – магістр, в галузі знань 26 «Цивільна безпека», за спеціальністю 263 «Цивільна безпека». Харків 2023. URL: https://nuczu.edu.ua/images/topmenu/osvitnya_diyalnistyi/osvitni_programi/2022/263_op_mag.pdf/.

2. Малько О.Д., Закоморна К.О. Міжнародні та європейські стандарти у сфері охорони праці. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Проблеми надзвичайних ситуацій». Харків 2020 р. - С.386-388.

3. Малько О.Д. Використання європейського досвіду для удосконалення управління охороною праці ремонтного підприємства.// Матеріали X - і наукової інтернет-конференції «Реалізація права на працю і безпека людини в сучасних умовах життєдіяльності» Харків, Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого 2019 р. – С. 422-426.

4. Малько О.Д., Бульба О.О., Про впровадження ризикоорієнтованого підходу у систему управління охороною праці. Міжнародна науково-практична конференція «Проблеми надзвичайних ситуацій» Матеріали конференції . Харків, НУЦЗ України, 2020 р. С.383-385.

5. Малько О.Д., Закоморна К.О. Впровадження ризикоорієнтованого підходу у систему управління охороною праці на основі міжнародного стандарту ISO 45001:2018. Міжнародна науково-практична конференція «Проблеми надзвичайних ситуацій» Матеріали конференції . Харків, НУЦЗ України, 2021 р. С.270-272.

6. Oleksander Malko, Oleksiy Ilinskiy, Maryna Sarapina, Kateryna Zakomorna. Problems of adaptation of the legislation of Ukraine in the sphere of ensuring the human right to safe working conditions to international and European standard. Scientific and practical international conference: Public Administration in the 21st Century: Problems and Development Prospects. 20 November 2020. DOI: 10.5281/zenodo.4274916. Article 20.

7. О.Г. Середа. Європейські стандарти організації праці. Право та інновації № 4 (12) 2015. С.110-117.

8. В. В. Березуцький. Європейський підхід до підготовки спеціалістів із охо-рони праці. ISSN 2411-2798 Вісник НТУ “ХПІ” 2015. №21(1130). С.155-162.

9. В. М. Андрієнко. Стандарти безпеки праці: зарубіжний досвід. Агросвіт № 6, 2014. С.41-47.

10. Проект ЄС-МОП. Зміщення адміністрації праці з метою покращення умов праці і подолання незадекларованої праці. Директиви ЄС та реформування законодавства України з БГП і трудових відносин. *Біла книга* URL: https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/-ed_dialogue/-ab_admin/documents/projectdocumentation/wcms_724763.pdf

12. Проект ЄС-МОП. На шляху до безпечної, здорової та задекларованої праці в Україні». Безпека і здоров'я на роботі. Матеріал до серії онлайн-тренінгів з міжнародних і європейських стандартів з питань праці. URL:https://www.ilo.org/budapest/what-we-do/projects/declared-work-ukraine/WCMS_742916/lang--uk/index.htm.

13. Проект ЄС-МОП. Зміщення адміністрації праці з метою покращення умов праці і подолання незадекларованої праці. Національний профіль з безпеки та гігієни праці Україна. URL: ilo.org/wcmsp5/groups/public/-ed_dialogue/-lab_admin/documents/projectdocumentation/wcms_724763.pdf.

14. В. М. Лук'яненко, І. В. Галич, О. В. Афанасьєва. Інтегровані системи менеджменту. URL: <http://dspace.khntusg.com.ua/handle/123456789/8799>.

15. Розпорядження КМУ від 12 грудня 2018 р. № 989-р Про схвалення Концепції реформування системи управління охороною праці

в Україні та затвердження плану заходів щодо її реалізації. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/989-2018-%D1%80#Text>.

16. «Системи менеджменту охорони здоров'я і безпеки праці ISO 45001:2018». <https://iso-management.com/wp-content/uploads/2018/04/ISO-45001-2018-perevod-ot-31-03-2018.pdf>.

17. Узгодження українського законодавства з європейською нормативно-правовою базою з безпеки і гігієни праці: ключові питання. Журнал [«Охорона праці і пожежна безпека» №7, 2019.](https://oppb.com.ua/articles/uzgodzhennya-ukrayinskogo-zakonodavstva-z-yevropeyskoyu-normatyvno-pravovoyu-bazoyu-z-0) URL: <https://oppb.com.ua/articles/uzgodzhennya-ukrayinskogo-zakonodavstva-z-yevropeyskoyu-normatyvno-pravovoyu-bazoyu-z-0>.

18. Директивя Ради Європи від 12 червня 1989 року «Про запровадження заходів, покликаних заохочувати до покращення безпеки та охорони здоров'я працівників на роботі» 89/391/ЄЕС. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_b23#Text.

19. Конвенція МОП 1981 року «Про безпеку й гігієну праці та виробниче середовище» №155. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_050#Text.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.fse.gov.ua>. <https://www.kmu.gov.ua/ua>
2. <http://dsp.gov.ua>
3. <http://dsp.gov.ua/category/diyalnist/travmatyzm-na-vyrobnytstvi/>
4. <http://ohoronapraci.kiev.ua>
5. <http://www.kh.dsp.gov.ua>
6. <http://presa.ua/pozhezhna-ta-tehnogenna-bezpeka.html>

Розробник:

доцент кафедри охорони праці
та техногенно-екологічної безпеки

Олександр МАЛЬКО